

PAVIRTINTA
Rokiškio rajono savivaldybės tarybos
2016 m. balandžio 29 d.
sprendimu Nr. TS-107

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2016–2019 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I. BENDROSIOS PROGRAMOS NUOSTATOS

1. Rokiškio rajono savivaldybės 2016–2019 metų korupcijos prevencijos programos (toliau – Programa) paskirtis yra užtikrinti korupcijos prevencijos ir kontrolės, antikorupcinio švietimo, informuotumo antikorupcijos temomis sistemą Rokiškio rajono savivaldybėje 2016–2019 metais. Ši Programa parengta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos nuostatas, Rokiškio rajono savivaldybės 2013–2015 m. korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo rezultatus, aplinkos analizę, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus rekomendacijas, Rokiškio rajono savivaldybės Antikorupcijos komisijos siūlymus. Programa orientuota į korupcijos rizikos veiksnių mažinimą ir valdymą, antikorupcinio švietimo ir informavimo apie korupcinio pobūdžio prasižengimus sistemos sukūrimą Rokiškio rajono savivaldybėje.

2. Programoje vartojamos sąvokos:

2.1. **Korupcija** – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas, taip pat valstybės tarnautojo arba jam prilyginto asmens veiksmai arba neveikimas siekiant, reikalaujant turinės arba kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui ar šią naudą priimti, taip pat tiesioginis ar netiesioginis siūlymas ar suteikimas valstybės tarnautojui, jam prilygintam asmeniui turinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal valstybės tarnautojo arba jam prilyginto asmens einamas pareigas, taip pat tarpininkavimas darant šioje dalyje nurodytas veikas.

2.2. **Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai** – korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir kiti tokio pobūdžio teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė.

2.3. **Korupcijos prevencija** – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, tai pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

2.4. **Antikorupcinis švietimas** – tai veikla, kuria siekiama mažinti korupciją ugdyti individualią ir kolektyvinę atsakomybę, pilietiškumą bei supažindinti su asmens teisėmis ir pareigomis visuomenę.

3. Kitos Programoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžtos Lietuvos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

4. Rokiškio rajono savivaldybės 2016–2019 metų korupcijos prevencijos programa skirta korupcijos prevencijai Rokiškio rajono savivaldybės (toliau – savivaldybė) biudžetinėse įstaigose, viešosiose įstaigose, kurių savininkė arba viena iš dalininkų yra Savivaldybė, akcinėse bendrovėse,

uždarosiose akcinėse bendrovėse, kuriose Savivaldybei priklauso daugiau kaip 50 procentų balsų (toliau – savivaldybės įstaigos).

5. Programa siekiama aktyvinti visuomenės paramą numatytoms kovos su korupcija priemonėms įgyvendinanti, plėtoti glaudų savivaldybės bendradarbiavimą su savivaldybei pavaldžiomis įstaigomis ir įmonėmis, nevyriausybinėmis ar kitomis organizacijomis, fiziniaisiais asmenimis, skatinti visuomenės nepakantumą korupcijai.

6. Antikorupcinis švietimas daugiausiai atliekamas rajono bendrojo lavinimo mokyklose, jo tikslas-ugdyti moksleivių vertybines nuostatas ir plėtoti gebėjimus, būtinus formuoti jaunų žmonių pilietinę antikorupcinę poziciją. Antikorupciniai mokymai, kaip viena iš korupcijos rizikos mažinimo priemonė, taip pat, organizuojami įstaigų vadovams, politikams, valstybės tarnautojams, darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis.

II. APLINKOS ANALIZĖ

SOCIOLOGINIŲ TYRIMŲ DUOMENYS

7. Transparency International Lietuvos skyriaus iniciatyva 2014 metais buvo atlikta Lietuvos gyventojų apklausa apie savivaldybių atvirumą. Tyrimo tikslas: iširti, pagal kokius kriterijus Lietuvos gyventojai sprendžia, ar savivaldybės yra atviros ir linkusios bendradarbiauti su vietos gyventojais, kokią informaciją, jų nuomone, savivaldybės institucijos turėtų teikti viešai, ir pagal ką gyventojai sprendžia, ar jų savivaldybė dirba gerai ir efektyviai.

Į klausimą ar pakanka informacijos apie tai, kaip gali gyventojai dalyvauti klausimų svarstyme savivaldybėje ir pateikti savo pasiūlymus, 49 proc. apklaustųjų atsakė, kad nepakanka, 26 proc., kad pakanka. Visiškai patenkinti savivaldybių atsiskaitymu už savo veiklą tik 4 proc. respondentų, patenkinti 30 proc., 51 proc. gyventojų nepatenkinti. Apklaustųjų nuomone, savivaldybės viešindamos savo veiklą turėtų: teikti veiklos ataskaitas, kurios būtų pateiktos parašytos „žmonių“ (ne biurokratine) kalba, suprantamos (44 proc.); viešinti, kokie konkrečiai darbai buvo pradėti arba tęsti kadencijos metu ir informuoti apie progresą (34 proc.); savo tinklalapyje detalčiai skelbti visas pajamas ir išlaidas (28 proc.); viešinti iš gyventojų gaunamus pasiūlymus ir savivaldybės atsaką į juos (26 proc.); meras ir tarybos nariai ataskaitose turėtų susieti rinkiminės programos nuostatas (pažadus) bei faktiškai padarytus darbus (23 proc.); planuojami ir vykdomi viešieji pirkimai, pirkimų laimėtojai ir pirkimų sutartys turi būti skelbiami viešai (22 proc.); svetainėje skelbti visas savivaldybės politikų ir savivaldybės darbuotojų viešųjų ir privačių interesų deklaracijas (16 proc.); viešinti visą savivaldybei priklausančią ir nuomojamą turtą, skelbti nuomos kainas, nuomos laikotarpį (16 proc.); viešinti visas savivaldybės darbuotojų arba vietos politikų darbo metu gautas dovanas (14 proc.).

Gyventojai atsakė, pagal kokius kriterijus vertina savivaldybės darbo kokybę: pagal viešųjų paslaugų (pavyzdžiui, darželių, mokyklų, šiukšlių tvarkymo, gatvių priežiūros ir kt.) kokybę (50 proc.); pagal politikų rinkiminių pažadų įgyvendinimą (37 proc.); pagal viešai pateikiamos informacijos kiekį (27 proc.); pagal tai, kiek savivaldybė bendrauja su gyventojais, kiek juos įtraukia į sprendimų priėmimą (25 proc.); pagal tai, kiek atsižvelgiama į gyventojų pasiūlymus svarstant savivaldybei svarbius klausimus (23 proc.); pagal atsidarančių kavinių / parodų / koncertų / kitų renginių skaičių (20 proc.); pagal korupcijos skandalų, susijusių su savivaldybės darbuotojais, skaičių (19 proc.); pagal mero asmenines savybes ir / arba viešus jo / jos pasisakymus (14 proc.).

Lietuvos savivaldybių gyventojams svarbu būtų žinoti: kokia yra savivaldybės skola ir to priežastys (41 proc.); ką konkrečiai savivaldybė daro mažindama korupciją (29 proc.); ką savivaldybė daro su iš gyventojų gautais pasiūlymais, į ką konkrečiai atsižvelgia ar neatsižvelgia ir kodėl (29 proc.); planuojami ir vykdomi viešieji pirkimai, pirkimų laimėtojai ir pirkimų sutartys (27 proc.); visų interesų grupių, su kuriomis susitinka vietos politikai ir savivaldybės darbuotojai, sąrašus, jų raštu arba žodžiu pateiktus pasiūlymus savivaldybei (23 proc.); prie kokių klausimų svarstymo gali prisijungti ir išreikšti

savo nuomonę (18 proc.); savivaldybės tarybos narių individualių balsavimų rezultatus (14 proc.); visus savivaldybės skiriamus asmenis į savivaldybės įmones ir savivaldybės valdomas įmones bei jų pasirinkimo priežastis (11 proc.).

Pusiau pasiskirstė tyrimo rezultatai, atsakant į klausimą „Ar norėtumėte žinoti, su kokiomis interesų grupėmis (verslo atstovais, vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų) susitinka vietos politikai ir savivaldybės darbuotojai?“. Tik 5 proc. dalyvavusių tyrime yra dalyvavę savivaldybės organizuotose viešose konsultacijose su gyventojais, kurių metu savivaldybėje buvo svarstomi įvairūs savivaldos klausimai, net 78 proc. nenorėtų dalyvauti ir tik 13 proc. norėtų dalyvauti.

Įvertinus visuomenės požiūrį į korupciją kaip rimtą problemą, nustatyta, kad 48 proc. gyventojų, 29 proc. valstybės tarnautojų ir 30 proc. verslo atstovų korupciją laiko labai rimta problema. Įvertinus bendrą nusiteikimą, ar korupcija mažės, matyti pozityvus požiūris į ateities tendencijas. 22 proc. gyventojų, 34 proc. verslininkų ir 41 proc. valstybės tarnautojų – tiki, kad korupcijos mastas per ateinančius 3 metus sumažės.

8. Transparency International Lietuvos skyriaus iniciatyva 2015 metais buvo atlikti savivaldybių skaidrumo tyrimai. Tyrimų metu buvo vertinta, kiek informacijos savivaldybės skelbia apie savo veiklą septyniose srityse: „Institucijos struktūra, pareigybės ir darbuotojai“, „Savivaldybės tarybos veiklos skaidrumas“, „Savivaldybės antikorupcijos politikos skaidrumas“, „Savivaldybės įmonių ir paslaugų skaidrumas“, „Savivaldybės biudžeto ir jo vykdymo skaidrumas“, „Savivaldybės viešųjų pirkimų skaidrumas“ ir „Gyventojų įtraukimas į viešųjų sprendimų priėmimą“. Rekomendacijų tikslas – patarti savivaldybėms, kokią informaciją jos turėtų skelbti, jei norėtų geriau suvaldyti korupcines rizikas ir patogiau informuoti gyventojus apie savo veiklą.

Rokiškio rajono savivaldybė, Lietuvos savivaldybių skaidrumo tyrime turėdama 35 proc., užima priešpaskutinę 57 vietą ir vertinama prastai.

„Institucijos struktūra, pareigybės ir darbuotojai“ – 37 proc.

Savivaldybėms rekomenduota, kad savivaldybės darbuotojų atliekamos funkcijos ir pareigybės būtų skelbiamos prie kiekvieno darbuotojo, ne tik prie bendro skyrių ar kitų padalinių funkcijų aprašymo. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ numatyta, kad savivaldybės turi skelbti kiekvieno darbuotojo atliekamas funkcijas ir specialiuosius reikalavimus jų pareigybei. Tai padeda gyventojams geriau suprasti, kokios kvalifikacijos asmenys dirba jų savivaldybėje ir už kokias veiklas jie atsakingi.

Siekiant išvengti interesų konfliktų ar net jų regimybės, savivaldybės tarybos narių ir administracijos vadovų asmeninės viešų ir privačių interesų bei turto deklaracijos turėtų būti skelbiamos viešai prie konkrečių darbuotojų. Kadangi vadovaujančias pareigas užimantys asmenys formuoja visos institucijos įvaizdį, tokios informacijos skelbimas galėtų tvariai prisidėti ne tik prie skaidresnio sprendimų priėmimo, bet ir prie didesnio pasitikėjimo savivalda. Asmeninių deklaracijų skelbimas prie konkrečių asmenų kontaktinės informacijos, o ne bendrų nuorodų teikimas į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (VTEK) arba Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) titulinis puslapis palengvina informacijos paiešką.

„Savivaldybės tarybos veiklos skaidrumas“ – 0 proc.

Savivaldybėms rekomenduota skelbti visus individualius tarybos narių balsavimus svarstomais klausimais. Iš svarstomų klausimų pavadinimų, kurie skelbiami savivaldybių svetainėse, vis dar neretai sunku suprasti svarstomas temas ir kokias pozicijas posėdžių metu užima bei apie ką diskutuoja konkretūs Tarybos nariai. Todėl siekiant sudaryti tinkamas sąlygas gyventojams susipažinti su savivaldybių veikla, svarbu viešinti individualius balsavimus.

Turėtų būti skelbiami visų posėdžių protokolai. Turint posėdžių protokolus per kompiuterinę paiešką paprasta surasti bet kurį svarstytą klausimą ir konkrečių asmenų pasisakymus jo atžvilgiu. Nors vaizdo transliacijos nėra tokios patogios naudojimui, jos galėtų būti protokolų alternatyva, jei turėtų

įdiegtą paieškos sistemą pagal svarstomus klausimus ir pasisakančius asmenis. Vaizdo transliacijos, jei juose nenumatyta detali vaizdo paieška, negali būti laikoma protokolų alternatyva.

„Savivaldybės antikorupcijos politikos skaidrumas“ – 35 proc.

Lietuvos korupcijos žemėlapiu duomenimis, savivaldybės vis dar patenka tarp korumpuočiausiųjų institucijų Lietuvoje. Kas penktas šalies gyventojas prisipažįsta savivaldybėse mokėjęs kyšį. Sprendžiant šią problemą ypač svarbi savivaldybių pozicija ir aiški politika dovanų atžvilgiu.

Svarbu ne tik viešinti antikorupcinių priemonių sąrašą, bet ir periodiškai informuoti apie jų įgyvendinimo progresą, t.y. kas konkrečiai viešinimo laikotarpiu jau yra padaryta, ar jos įgyvendinimas vyksta pagal numatytą planą, o jei priemonės nuspręsta atsisakyti, aiškiai pagrįsti kodėl taip padaryta. Turėtų būti skelbiamas visiems savivaldybės darbuotojams taikomas etikos kodeksas ir savivaldybėje galiojanti tvarka dėl galimų / negalimų dovanų bei kelionės išlaidų. Etikos kodekso skelbimas padėtų geriau suprasti, kokiomis vertybėmis ir principais vadovaujasi kiekvienas savivaldybės darbuotojas. Savivaldybės svetainėse turėtų būti konfidencialus arba anonimiškas pranešimų apie galimą korupcijos atvejį kanalas, o šalia detaliai aprašyta, kas daroma su gautais pranešimais.

Lietuva vis dar neužtikrina apie korupciją pranešančių asmenų apsaugos, o gyventojai neretai bijo pranešti apie pastebimus galimus pažeidimus. Todėl labai svarbu, kad savivaldybė aiškiai pasakytų, ar jos pranešimo kanalas yra konfidencialus, ar anonimiškas, taip pat kokie konkrečiai darbuotojai turi priėjimą prie gaunamų pranešimų bei kam pavedama tirti gautą informaciją.

„Savivaldybės įmonių ir paslaugų skaidrumas“ – 0 proc.

Savivaldybėms rekomenduota viešinti visas savivaldybei priklausančias įmones, įstaigas ir bendroves bei nurodoma, kokią dalį jų akcijų valdo savivaldybė. Turėtų būti viešinama, kokius asmenis savivaldybė delegavo į bendrovių valdybas ir nurodomos jų skyrimo į šį postą priežastys.

Siekiant išvengti regimybės dėl netinkamų asmenų delegavimo arba interesų konfliktų skirstant pareigas, rekomenduojama viešinti delegavimo priežastis ir nurodyti, kodėl paskirtas žmogus buvo geriausias kandidatas Valdybos nario pareigoms užimti.

„Savivaldybės biudžeto ir jo vykdymo skaidrumas“ – 50 proc.

Savivaldybėms rekomenduota viešinti savo metinį biudžetą, detalias finansines ataskaitas ir skolos dydį. 2014 m. Lietuvos gyventojų apklausa rodo, kad gyventojams trūksta informacijos apie savivaldybių veiklą, o trečdalis norėtų geriau suprasti, kaip savivaldybės išleidžia savo biudžeto pinigus, kodėl susidaro skolos. Šią informaciją reikėtų skelbti ne prie mero, o prie finansinių ataskaitų, kas palengvintų informacijos paiešką. Metiniai biudžetai ir finansinės ataskaitos turėtų būti viešinamos xls arba csv formatais. Finansiniuose dokumentuose turi veikti kompiuterinė paieškos sistema, kad kiekvienas suinteresuotas asmuo galėtų lengvai pagal raktinius žodžius susirasti visą jį dominančią informaciją. To neįmanoma padaryti skenuotose arba kai kuriuose pdf dokumentuose, todėl ataskaitų viešinimas šiais formatais nėra tinkamas.

„Savivaldybės viešųjų pirkimų skaidrumas“ – 75 proc.

Savivaldybėms rekomenduota viešinti planuojamus viešuosius pirkimus, jų specifikacijas, taip pat ankstesnius konkursus laimėjusius tiekėjus, jų teikiamas paslaugas ir šių paslaugų vertes. Šios informacijos skelbimas ne tik būtų naudingas suinteresuotiems tiekėjams, bet ir mažintų regimybę, kad vėliau pasirenkami savivaldybei galimai palankūs tiekėjai atsirenkant juos neskelbiamu derybų būdu. Savivaldybėms rekomenduota viešinti, kodėl buvo pasirinkti konkretūs tiekėjai. Siekiant išvengti regimybės dėl korupcijos apraiškų atrenkant viešųjų pirkimų laimėtojus, savivaldybės svetainėse turėtų būti viešinamos laimėtojų pasirinkimo priežastys arba pateikiamos konkrečios nuorodos į Centrinę viešųjų pirkimų sistemą.

Savivaldybėms rekomenduota viešinti Viešųjų pirkimų atrankos komisijos sudėtis ir jų viešų ir privačių interesų deklaracijas. Tokios informacijos skelbimas padėtų iš anksto identifikuoti galimus viešųjų ir privačių interesų konfliktus bei išvengti regimybės dėl nesąžiningų atrankos kriterijų sudarymo arba laimėtojų pasirinkimo.

Savivaldybėms rekomenduota skelbti visas savivaldybei priklausantis nekilnojamas turtas, nuomojamas turtas ir jo kaina.

„Gyventojų įtraukimas į viešųjų sprendimų priėmimą“ – 16 proc.

Savivaldybių svetainėse turėtų būti aiškiai informuojama apie gyventojų galimybę dalyvauti viešose konsultacijose bei skelbti, į kokius jų pasiūlymus buvo nuspręsta atsižvelgti arba ne. 49 proc. Lietuvos gyventojų nepakanka informacijos, kaip jie gali dalyvauti viešose konsultacijose ir teikti savo pasiūlymus.

Todėl rekomenduojama šią informaciją viešinti taip, kad būtų paprasta ir lengva surasti, taip pat aiškiai parašyti, kad dalyvauti viešuose konsultacijose ir teikti pasiūlymus gali kiekvienas norintis.

Svetainėse turėtų būti aiškiai parašyta, kaip gyventojai gali pateikti skundą arba pasiūlymą bei nurodyti, kas konkrečiai bus su jais daroma, kada galima tikėtis atsakymo.

Turėtų būti skelbiama ne tik apie būsimus tarybos posėdžius, bet ir viešinami per posėdį svarstyti dokumentai.

III. ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014–2015 METŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS BEI 2015 METŲ PROGRAMOS PRIEMONIŲ PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

9. Rokiškio rajono savivaldybės 2014–2015 metų korupcijos prevencijos programa (toliau – Programa) buvo patvirtinta Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 28 d. sprendimu Nr. TS-45 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2014–2015 metų korupcijos prevencijos programos patvirtinimo“. Rokiškio rajono savivaldybės 2014–2015 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo 2015 metų priemonių planas buvo patvirtintas Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. TS-78 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2014–2015 metų programos įgyvendinimo 2015 metų priemonių plano patvirtinimo“.

10. Buvo siekiama užtikrinti antikorpacinę kontrolę, parengti priemones, užtikrinančias antikorpacinės kontrolės ir prevencijos mechanizmo skaidrumą. Pasiiekti / nepasiekti rezultatai:

10.1. 2014 metais korupcijos tikimybės nustatymas Rokiškio r. savivaldybės administracijoje atliktas licencijų ir leidimų išdavimo veiklos srityje;

10.2. 2015 metais korupcijos tikimybės nustatymas Rokiškio r. savivaldybės administracijoje atliktas viešųjų pirkimų veiklos srityje; korupcijos pasireiškimo tikimybė vis dar nenustatinėjama savivaldybės institucijose ar įstaigose, viešosiose įstaigose;

10.3. 2015 m. antikorpaciniu požiūriu vertinti savivaldybės institucijų parengti norminiai teisės aktai.]

10.4. visais atvejais kreiptasi į STT dėl informacijos apie asmenis, siekiančius eiti savivaldybėje ar savivaldybės įstaigose pareigas, numatytas Korupcijos prevencijos įstatymo 9 str. 6 d.;

10.5. gyventojų apklausos korupcijos suvokimui ir korupcijos pasireiškimui savivaldybėje nustatyti, neatliktos.

10.6. nuolat atnaujinama informacija apie konkursus laimėjusius ir į pareigas priimtus valstybės tarnautojus.

11. Buvo siekiama didinti viešųjų pirkimų organizavimo ir atlikimo viešumą, skaidrumą ir kontrolę. Pasiiekti rezultatai:

11.1. kiekvienais metais interneto svetainėje www.rokiskis.lt skelbiama: viešųjų pirkimų planas, viešųjų pirkimų suvestinė, techninių specifikacijų projektai, informacija apie vykdomus pirkimus, viešųjų pirkimų ataskaitos, suvestinė informacija apie vykdomus, mažos vertės pirkimus, suvestinė informacija apie vykdomus pirkimus per Centrinę perkančiąją organizaciją (CPO);

11.2. savivaldybės administracija per 2015 metus elektroninėmis priemonėmis per CVPIS vykdė 19,01 proc. mažiau supaprastintų atvirų viešųjų pirkimų, palyginti su 2014 m., arba 27,77 proc. nuo visų įvykdytų pirkimų. Naudojantis elektroniniu katalogu per CPO.lt™ įvykdyti 49 pirkimai (2014 m. – 30 pirkimų) (2015 m. – 19 pirkimų);

11.3. viešuosiuose pirkimuose dalyvavusiems tiekėjams parengtos (anoniminės) anketos, kuriose jie gali pateikti savo pastabas dėl Viešųjų pirkimų komisijos bei kitų savivaldybės darbuotojų veiksmų. Parengta anketa paskelbta interneto svetainėje www.rokiskis.lt.

12. Buvo siekiama didinti savivaldybės veiklos viešumą ir atskaitingumą visuomenei. Pasiiekti / nepasiekti rezultatai:

12.1. paviešinti 2014–2015 m. Antikorupcijos komisijos posėdžių protokolai, ataskaitos ir kt. dokumentai;

12.2. savivaldybės interneto svetainėje paviešinta informacija, kam ir kaip galima pranešti apie korupcinio pobūdžio prasižengimus;

12.3. savivaldybės interneto svetainės skiltyje „Korupcijos prevencija“ skelbiama visa teisės aktais nustatyta būtina skelbti informacija;

12.4. nebuvo atliktos gyventojų apklausos, asmenų prašymų nagrinėjimo ir aptarnavimo kokybei Rokiškio rajono savivaldybės administracijoje, nustatyti;

12.5. parengta ir patvirtinta Asmenų, dirbančių valstybės tarnyboje, nusišalinimo esant interesų konfliktui tvarka;

12.6. informacija apie valstybės tarnautojų, savivaldybės tarybos narių nusišalinimus svarstant klausimus siekiant išvengti viešųjų ir privačių interesų konflikto vykdant jiems pavestas užduotis savivaldybės interneto tinklalapyje skelbiama.

13. Buvo siekiama skatinti antikorupcinį švietimą. Pasiiekti / nepasiekti rezultatai:

13.1. kiekvienais metais, gruodžio 9 d., įvairiais renginiais buvo pažymima tarptautinė Antikorupcijos diena:

13.1.1. 2014 metais su nacionaline akcija už sąžiningumą mokyklose startavo nauja iniciatyva „Sąžiningumo mokyklų tinklas“, į kurią kartu su kitomis respublikos mokyklomis įsijungė ir trys Rokiškio rajono mokyklos: Rokiškio Senamiesčio progimnazija, Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija ir Rokiškio r. Juodupės gimnazija. Iniciatyvos tikslas – suteikti Lietuvos mokykloms, puoselėjančioms sąžiningumo ir skaidrumo vertybes kasdieniame mokinių gyvenime, galimybę lengviau planuoti ir įgyvendinti sąžiningumo iniciatyvas, surasti bendraminčius bei dalintis geraisiais pavyzdžiais. Rokiškio Senamiesčio progimnazijoje, Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijoje ir Rokiškio r. Juodupės gimnazijoje lankėsi Sąžiningumo akcijos koordinatoriai, kurie mokiniams vedė pilietiškumo ugdymo pamokas, su mokiniais diskutavo apie sąžiningumo svarbą visuomenėje, įteikė mokykloms sąžiningumo deklaraciją;

13.1.2. Tarptautinei antikorupcijos dienai paminėti Juodupės gimnazijoje 2015 m. gruodžio 7–11 d. buvo vedamos dorinio ugdymo, pilietiškumo pamokos bei klasės valandėlės, į kurias integruotos antikorupcijos temos. Integruotų pamokų, klasės valandėlių metu didelis dėmesys buvo skiriamas atsakomybės, skaidrumo, sąžiningumo prisiminimui ir skatinimui;

13.1.3. Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija dalyvauja projekte „Gera mada: esame sąžiningi“, jo metu skaitytos paskaitos apie kovą su korupcija ir sąžiningumą, gimnazistai aktyviai dalyvauja akcijoje „Baltosios pirštinės“;

13.1.4. Tarptautinei antikorupcijos dienai paminėti antikorupcijos tematika organizuoti piešinių konkursai Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijoje, Rokiškio suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centre;

13.1.5. Panemunėlio pagrindinėje mokykloje Antikorupcijos dienai paminėti buvo rodomas antikorupcijos tematika kino filmas ir klasėse organizuotas jo aptarimas;

13.1.6. Pandėlio gimnazijoje Istorijos ir pilietiškumo pagrindų pamokų metu istorijos mokytojos priminė apie gruodžio 9 d. minimą Tarptautinę antikorupcijos dieną, pasakojo mokiniams

apie antikorupcijos žalą valstybei. Mokiniai per pilietiškumo pagrindų pamokas pristatė pateiktis, pranešimus, lankstinukus antikorupcijos tema. Mokiniai iš savo kūrybinių darbų ir surinktos informacijos apie Tarptautinės antikorupcijos dienos svarbą padarė stendą visai gimnazijos bendruomenei;

13.1.7. Obelių gimnazijoje mokinių savivaldos iniciatyva gimnazijoje vyko akcija, skirta Tarptautinei antikorupcijos dienai. Joje dalyvavo 1–12 klasių mokiniai. Mokiniai pateikė vaizdo klipus, filmukus, pasakojo apie visame pasaulyje plintančią korupciją, korupcijos žalą ir galimybes pasipriešinti korupcijai. Akcijos dalyviai ragino mokinius būti aktyviais ir sąžiningais gimnazijos, bendruomenės ir šalies piliečiais;

13.2. savivaldybės, savivaldybės administracijos vadovams ir darbuotojams, savivaldybės įstaigų darbuotojams buvo surengti mokymai korupcijos prevencijos ir antikorupcinėmis temomis:

13.2.1. 2015 metais 2 savivaldybės darbuotojai dalyvavo Lietuvos viešojo administravimo instituto surengtuose mokymuose antikorupcijos temomis. Mokymų temos: „Antikorupcinis teisės aktų vertinimas“ ir „Korupcijos prevencija ir kontrolė“;

13.2.2. 2015 m. savivaldybei pavaldžių įstaigų vadovams ar jų įgaliotiems atstovams surengti mokymai korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tema, kuriuos vedė STT Panevėžio valdybos vyriausioji specialistė Rita Škutienė. Mokymuose dalyvavo 30 dalyvių.

14. Rokiškio rajono savivaldybė 2015 m. dalyvauja projekte „Lietuvos Respublikos ir Norvegijos karalystės institucijų bendradarbiavimas perteikiant žinias ir gerąją patirtį administracinio-finansinio valdymo bei korupcijos mažinimo ir prevencijos srityje Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijoms“. Viena iš projekto veiklų-diskusijų, seminarų organizavimas korupcijos prevencijos srityje.

IV. PRIELAIDOS LEMIANČIOS KORUPCIJOS PASIREIKŠKIMĄ SAVIVALDYBĖJE

15. Bendrosios korupcijos prielaidos:

15.1. socialinės (nedarbas, santykinai maži valstybės tarnautojų ir kitų darbuotojų atlyginimai, neefektyvi motyvacinė karjeros sistema viešajame sektoriuje);

15.2. teisinės (teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas bei kolizijos, kontrolės sistemų, teisinių procedūrų ir priemonių netobulumas);

15.3. institucinės (nepakankamas vidaus ir išorės auditų apimtys, žinančių apie korupcijos atvejus darbuotojų baimė pranešti ne anonimiškai, nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje);

15.4. visuomenės pilietiškumo stoka (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštarumas, nesipriešinimas korumpuotiems asmenims, piliečių pasyvumas antikorupcinėje veikloje).

16. Galimos vidinės korupcijos pasireiškimo prielaidos savivaldybėje:

16.1. savivaldybės įstaigose, nepakankamai dėmesio skiriama korupcijos prevencijai, antikorupciniam švietimui:

16.1.1. 6 savivaldybės įstaigos iš 19-os neturi savo internetinės svetainės, kaip to reikalauja teisės aktai;

16.1.2. tik dviejų savivaldybės įstaigų iš 19-os interneto svetainėse yra viešinama informacija apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones;

16.1.3. ne visose savivaldybės įstaigose yra paskirti atsakingi asmenys už korupcijos prevenciją;

16.1.4. savivaldybės įstaigose neatliekamas Korupcijos prevencijos įstatyme numatytas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas;

16.2. nepakankamai dėmesio skiriama priemonėms, skatinančioms priešintis korupcijai:

16.2.1. 6-ios savivaldybės įstaigos iš 19-os savo interneto svetainėse neskelbia informacijos, 5-ios skelbia nepilnai apie vykdomus ir įvykdytus viešuosius pirkimus, sudarytas pirkimo sutartis, kaip numatyta Viešųjų pirkimų įstatyme;

16.2.2. nepakankamai greitai diegiamos elektroninės priemonės;

16.2.3. gyventojai nesinaudoja savivaldybės įdiegtomis elektroninėmis priemonėmis: elektroninėmis administracinėmis paslaugomis, e. skundas, e. peticija;

16.3. nepakankamai aktyvūs gyventojai kovojant su korupcija:

16.3.1. nesulaukiama pranešimų apie korupcinio pobūdžio pažeidimus.

16.3.2. nėra priimta teisės aktų, užtikrinančių pranešusių apie korupcinio pobūdžio prasižengimus, asmenų saugumą.

V. PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

17. Programos pagrindinis tikslas – stiprinti korupcijos prevenciją ir kontrolę savivaldybės administracijoje ir savivaldybės įstaigose, mažinti sąlygas, skatinančias korupcijos atsiradimą.

18. Pirmasis tikslas – nustatyti priežastis korupcijai pasireikšti savivaldybės įstaigose ir jas šalinti.

19. Uždaviniai tikslui pasiekti:

19.1. užtikrinti antikorupcinių priemonių įgyvendinimo kontrolę;

19.2. pasiekti, kad savivaldybės įstaigose būtų paskirti asmenys, atsakingi už korupcijos prevenciją.

20. Antrasis tikslas – siekti didesnio savivaldybės įstaigų veiklos sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo, atskaitingumo visuomenei.

21. Uždaviniai tikslui pasiekti:

21.1. užtikrinti kokybišką norminių teisės aktų projektų antikorupcinių vertinimą;

21.2. gerinti administracinių paslaugų teikimo, viešųjų paslaugų administravimo kokybę;

21.3. siekti, kad savivaldybės įstaigose ir įmonėse būtų vykdoma viešųjų ir privačių interesų derinimo prevencija.

22. Trečiasis tikslas – siekti skaidrumo teikiant administracines ir viešąsias paslaugas. Uždaviniai tikslui pasiekti:

22.1. didinti administracinių paslaugų teikimą elektroninėmis priemonėmis;

22.2. siekti, kad už savivaldybės įstaigų teikiamas paslaugas būtų atsiskaitoma tik elektroniniu būdu;

22.3. didinti savivaldybės įstaigų teikiamų viešųjų paslaugų kokybę.

23. Ketvirtasis tikslas – supažindinti valstybės tarnyboje dirbančius asmenis, savivaldybės bendruomenę su korupcijos keliamu pavojumi, skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms.

24. Uždaviniai tikslui įgyvendinti:

24.1. pasiekti, kad kiekvienoje savivaldybės įstaigoje būtų galimybė informuoti apie korupcinio pobūdžio prasižengimus;

24.2. užtikrinti Programos priemonių vykdymo viešumą;

24.3. didinti gyventojų nepakantumą korupcijai.

25. Programos efektyvumas vertinamas pagal šiuos kriterijus:

25.1. įgyvendintų Programos priemonių skaičių;

25.2. neįgyvendintų Programos priemonių skaičių;

25.3. iki nustatytų terminų įgyvendintų priemonių skaičių;

25.4. antikorupciniu požiūriu iširtų savivaldybės veiklos sričių skaičiaus pokytį;

25.5. skundų dėl savivaldybės institucijų priimtų sprendimų skaičiaus pokytį;

25.6. anoniminių ir oficialių pranešimų apie galimas korupcinio pobūdžio veikas ar prasižengimus teikiant administracines ir viešąsias paslaugas skaičiaus pokytį;

25.7. savivaldybės įstaigų darbuotojų, visuomenės švietimo ir visuomenės paramos vykdant antikorupcines priemones rezultatus (renginių, mokymų, kitų švietimo priemonių ir dalyvių skaičių);

25.8. visuomenės nuomonės tyrimų rezultatus, parodančius pasitikėjimą savivaldybės institucijomis;

25.9. savivaldybės įstaigų darbuotojų dalyvavusių antikorpuciniuose mokymuose skaičių.

26. kiekvienas konkretus korupcijos prevencijos ir antikorpucinio švietimo uždavinys ir priemonė vertinami pagal Programos priemonių plane nustatytus vertinimo kriterijus.

VI. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, FINANSAVIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS, ATSKAITOMYBĖ, KONTROLĖ, KEITIMAS, PAPILDYMAS IR ATNAUJINIMAS

27. Už korupcijos prevencijos politikos įgyvendinimą, kontrolę, įskaitant šios Programos nuostatų vykdymą, metodinės pagalbos teikimą dėl korupcijos prevencijos pagal kompetenciją yra atsakingas savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių vadovai, ir valstybės tarnautojai, tiesiogiai pavaldūs administracijos direktoriui.

28. Savivaldybės administracijos Centralizuotas vidaus audito skyrius, įgyvendindamas savo funkcijas, atlikdamas vidaus auditus savivaldybės administracijoje, jai pavaldžiuose ir (arba) jos valdymo sričiai priskirtuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse, teikdamas atlikto audito ataskaitą savivaldybės administracijos direktoriui, pateikia pastebėjimus dėl korupcinio pobūdžio pažeidimų.

29. Programos nuostatas (jos įgyvendinimo priemones) savivaldybės administracijoje vykdo savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai, valstybės tarnautojai, tiesiogiai pavaldūs savivaldybės administracijos direktoriui, savivaldybei pavaldžios įstaigos.

30. Programos priemonių įgyvendinimo kontrolę vykdo, rengia Programos priemonių plano įgyvendinimo ataskaitas savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtas valstybės tarnautojas, atsakingas už korupcijos prevencijos ir kontrolės įgyvendinimą Rokiškio rajono savivaldybėje.

31. Savivaldybės administracija kasmet išnagrinėja Programos priemonių įgyvendinimo ataskaitas ir prireikus atitinkamai koreguoja Programą ir numato biudžeto lėšas priemonėms. Prireikus ir esant finansinėms galimybėms, atskiroms korupcijos prevencijos priemonėms gali būti numatytas papildomas finansavimas.

32. Programa vykdoma iš savivaldybės biudžeto asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių.

33. Programos nuostatų ir jos priemonių plane numatytų priemonių vykdymas privalomas jame nurodytiems vykdytojams.

34. Atsižvelgiant į teisės aktų, reglamentuojančių korupcijos prevenciją, pakeitimus, kompetentingų institucijų ir asmenų išvadas bei rekomendacijas, sociologinių tyrimų rezultatus, kitą reikšmingą informaciją, Programa gali būti keičiama. Pasibaigus Programos laikotarpiui, Programa atnaujinama iki antrojo ketvirčio pabaigos.

35. Programa ir jos priemonių plano įgyvendinimo ataskaitos yra viešos ir skelbiamos Rokiškio rajono savivaldybės interneto svetainėje www.rokiskis.lt

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Programa įsigalioja kitą dieną po paskelbimo Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo nustatyta tvarka.

37. Apie įgyvendintas Programos priemonių plane numatytas priemones gali būti informuojama visuomenė visuomenės informavimo priemonėmis.

38. Su Programa ir priemonių planu supažindinami savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai, savivaldybės administracijos direktoriui tiesiogiai pavaldūs valstybės tarnautojai ir savivaldybės įstaigos.
